

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. VII. Bonon. primogenituræ de Luparis. Si de tempore facti casus
fideicommissi, seu primogenituræ, vel majoratus, non extent personæ de
genere prius vocato, seu proximiores: An fiat locus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

ministratio aliquorum officialium piorum Locorum, per quos singulis annis fructus, & redditus æqualiter & in capita distribui deberent omnibus descendentibus masculis, & feminis non maritatis tanquam per speciem divisionis massæ grollæ fructuum seu distributionum, quæ in fine anni fiat inter singulos de aliquo Capitulo seu Collegio, Sed quoniam ista humana stulticia volentium diu vivere, & gubernare bona etiam post mortem, non sunt practicabiles ob plura inconvenientia exinde resultantia, ubi præsertim sequitur personarum multiplicatio, Hinc ferè circa eadem tempora præsentis casus per *Clementem VII.* consimilis derogatio concessa fuit; Illa verò utpote percutiens solum prohibitionem divisionis, ac modum administrandi, non subtulit sententiam fideicommissi, cuius, etiam reciproci lineis duratio firmata fuit per *Rotam in eadem Bonon. fideicommissi. de Guidottis 24. Januarii, & 5. Junii 1648. 25. Januarii & 7. Junii 1649. coram Arguelles*, quarum ultima est impressa *decis. 315. par. 10. rec.* Et hic est casus, non in alio differens, nisi quod illa administratio, quæ ibi aliquibus officialibus sub certa mercede seu recognitione commissa fuerat, in præsentem demandata fuit seniori inter eos, cum mercede partis duplicis, quæ in Capitulis vel Collegiis alicui Dignitari, vel Decano frequenter competere solet; Quinimo dictus casus *Bononiensis*. est fortior, cum percuteret universam hereditatem, in præsentem verò percutiebat solum castra & bona jurisdictionalia aliaque eis annexa, quibus rectè congruit regimen esse penes unum tantum ut *disc. 38. de feud.*

Motivabant etiam scribentes pro reo convento, quod ubi etiam non obstante dicta derogatione, fideicommissum duraret, sublata solum dicta præeminentia majoris natu adhuc illud ipsi debitum esset tanquam proximiori gravati ultimò defuncti, cuius erat immediatus nepos ex sorore, dum hodie in foro receptissimum est, cessante contraria testatoris voluntate, proximitatem ex persona gravati, non autem gravantis regulandam esse, juxta *decis. 21. Ortbobon. & passim*, Ad quod probandum adducebant firmitatem per *Fusari. q. 357. in fine*, ubi in individuo de agnato proximiori morientis ita magis attinente per latus maternum.

Verum reflectendo etiam ad solam veritatem, dixi prædictum *Fusarii* assumptum nulli penitus fundamento innixum esse, unde merito eo nominatim reprobato, non isto loco, sed *q. 404. nu. 12. & seqq.* contrarium habetur per *Rotam decis. 53. par. 7. rec. num. 9.* Quoniam in proposito spectatur illa conjunctio, quæ dependet à testatore, latus autem maternum est omnino extraneum non habendum in consideratione, quod etiam firmiter plures relati per *Ortbob. decis. 91. num. 19.* ac habemus etiam in materia feudali cum similibus, ex deductis in *Forolivien sub tit. de emphyteusi disc. 3.* ipseque iudex, quamvis reo favorabilis, movi. m. omninò neglexit.

In proposito item huiusmodi majoratus seu primogenii improprii, ac administratorii magis quam successorii, non percutientis substantiam successionis, quæ jure simplicis fideicommissi omnibus deferatur, id practicavi in *una Romana seu Maceraten de Centini* inter pronepotes Cardinalis *Centini* aliàs de *Asculo*, qui ordinato prius fideicommissi particulari in quibusdam locis montium ad favorem primogenii iure veræ primogenituræ, in reliqua hereditate nepotes vel respectivè pronepotes instituit cum perpetuo descensivo, & reciproco fideicommissi indefinitè ad favorem omnium,

sed quia prudenter cupiebat ab uno tantum uxorem, ideò terminum præscripsit primogenito pro tempore ad ducendam uxorem, eoque electo, secundogenito, & sic successivè, cum dispositione, ut qui uxorem duceret, atque ita, ut magis dicitur, domum faceret, haberet omnium bonorum administrationem, fructus, & emolumenta, cum onere suppeditandi aliis fratribus quædam annuas summas pro victu & vestitu; Hæc autem inferebatur istum esse primogenitum, quod ego negabam, cum substantia successoria resideret penes omnes, dispositio autem prædicta restricta esset solum ad fructus ac redditus, quæ sunt quid diversum ab ipsis bonis juxta distinctionem, de qua *sub tit. de feudis disc. 61. & 62.* & sic erat majoratus improprius, magis administratorii quam successorii, in quo non habetur in consideratione prærogativa lineæ, sed illa ætatis, ut alterius qualitatis, puta, ut in præsentem, ita conjugalibus primo loco juxta formam à testatore præscriptam assumpti cum similibus. Ideoque prorsus erroneum est in hac materia certam regulam seu conclusionem statuere, cum totum pendeat à singulorum casuum qualitate & circumstantiis, non autem ab iis quæ per scribentes in definitionibus, vel consiliis occasione particularium controversiarum in singulis respectivè casibus debentur, cum hic videatur error nimium clarum omni materia, potissimè verò in ista fideicommissaria.

BONON.

PRIMOGENITURÆ DE LUPPARIS.

PRO

MARCHIONE ENEA MAGNANO

CVM

COMITE JOANNE LUPPARO

Casus variè decisus per Rotam, postea concordatus.

Si de tempore facti casus fideicommissi, sit primogenituræ, vel majoratus non essent personæ de genere prius vocato, sit proximiores; An fiat locus remotioribus, seu aliis de genere postea substitutiè vocato, Vel potius successio debeat stare in suspensio, sive in pendulo, donec durat spes vel potentia existentia personarum prius vocatarum, Et an in hoc puncto suspensionis aliqua dignoscatur differentia inter fideicommissa, & primogenituras, ac majoratus; Et an ad hunc effectum differat vacatio per mortem naturalem ab illa contingente per mortem civilem, ratione caducitatis, & contraventionis possessoris.

Et quatenus stare successio debeat in suspensio, penes quem interim esse debeat bonorum administratio.

S Y M M A R I V M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Puncti super quibus responsum fuit pro veritate, & quomodo.
- 3 Resolutiones Rota in causa.
- 4 Quando successio vacat, & fiat in suspensio donec verificetur successor, qui interim administrat bona.
- 5 De alia administratione bonorum absentis, cuius vita vel mors incerta sit.
- 6 De articulo an remotioris successio sit revocabilis per supervenientiam proximioris capacis remissive.
- 7 De alio articulo compatibilitatis vel incompatibilitatis duorum fideicommissorum vel majoratum in una persona remissive.
- 8 In fideicommissis datur suspensio, neque bona transeunt ab una linea ad aliam donec super ipsa vel potentia personarum linea admittat.
- 9 Quod hac suspensio non datur in primogenituris.
- 10 Contrarium exceptis majoratibus Hispania dicitur verum.
- 11 De opinione distinguente inter primogenituras qualificatas, & non qualificatas.
- 12 De alia distinctione inter vocationem culposam & non culposam.
- 13 Contraveniens voluntati testatoris incurrit caducitatem licet hac pena non adiciatur a testatore.
- 14 Firmatur verior opinio, de qua num. 10. pro suspensio.
- 15 Quod Rota nunquam firmaverit contrarium, & expendantur decisiones.
- 16 Declaratur distinctio inter primogenituram qualificatam & non qualificatam, de qua num. 11. Et qua dicatur qualificata.
- 17 Datur distinctio majoratum Hispania, & assignatur ratio cur ibi non flet in suspensio.
- 18 Quando recipienda videatur conclusio negans suspensionem.
- 19 Declaratur alia distinctio, de qua num. 12.
- 20 Quando actus dicatur culposus qui caset caducitatem penalem.

DISC. VII.

CUm ad primogenituram erectam per Matthæum de Luparis, admittis fuisset Eneas Magnanus testatoris cognatus, utpote de linea prius vocata & admittis, hic autem sequuta morte Vincentii patris possessoris alterius pinguioris primogenitura erecta per Laurentium de Magnanis, sub lege, ut successor istius, obtinere vel retinere non posset dictam alteram Luparam, præfatam pinguiorem agnovisset, sub declaratione dimittendi primam, quatenus eam retinere non posset, & non alias, neque alter adesset de hac linea prius vocata; Hinc proinde Joannes Luparis de linea postmodum, seu subsidiarie vocata, præterens factum esse casum suæ vocationis, iudicium immisionis instituit in partibus coram Auditore Generali Bononia, atque huius iudicii initio, ex parte dicti Eneæ rei conventis de tribus pro veritate consultis suis; Primo super huiusmodi primogeniturarum compatibilitate vel incompatibilitate retentione penes ipsum; Secundo quatenus essent incompatibiles, An factus esset casus successiois actoris, vel potius dicta primo-

De fideicommissis.

genitura Lupara vacans stare deberet in suspensio, donec duraret spes existentia filiorum eiusdem Eneæ; Et tertio, quatenus stare posset in suspensio, penes quem interim esse deberet bonorum detentio ac administratio; Respondi, ad primum de incompatibilitate, Ad secundum de suspensione, Et ad tertium, de eadem ea, quæ pro ipso requirentes faciebant, concludebam in contrarium pro actoris proximam successiois spem habente.

Introducitur verò per appellationem a quadam sententia vel decreto dicti Auditoris causa in Rota coram Verespio, datoque dubio, An actori danda esset immisio, sub die 25. Junii 1663. affirmativa prodidit resolutio ipsi actori favorabilis, quod scilicet stante incompatibilitate huiusmodi primogeniturarum, per allequationem secundæ Magnanæ factus esset casus vacationis primæ Luparæ, quæ stare non posset in suspensio, id octo actori danda esset immisio, Atque ad notam unice decisionis desuper editæ expedita sententia, & commissa causa appellationis in eadem Rota coram Priolo, sub die 6. Junii 1664. responsum fuit pro infirmatione dictæ sententiæ, firmando, quod primogenitura stare posset in suspensio, ideoque durante spe seu potentia existentia personarum de genere prius vocato, si casus non esset casus successiois ad favorem actoris; Sed concessa adveffus hanc resolutionem nova audientia, & reposita causa sub die 15. Martii 1668. coram Bourlemont in locum Prioli absentis subrogato, suspendendo articulum ita varie decitum, An primogenitura stare posset necne in suspensio, donec dicta spes seu potentia duraret, recedendo ab ultimo decisio, responsum fuit pro confirmatione sententiæ, super immisione actori concedenda, ex motivo aperta successiois per mortem civilem dicti Eneæ resultantem ab ejus contraventione, dum agnoscendo primogenituram Magnanam, atque ita propriam ac naturalem familiam reallumendo, deseruerat Luparam artificialiter assumptam. Verùm Eneæ reo convento jactante non curare secundam primogenituram Magnanam aliis agnatis deferendam, sed velle potius retinere istam Luparam, ex beneficio restitutionis in integrum ratione minoris ætatis adversus dictam electionem, id dedit causam concordia, per quam controversia finem habuit, Duæ autem priores decisiones coram Verespio, & Priolo longè post hæc rescripta sunt impresse inter consultationes Manzii consult. 76. & 77. ultima verò coram Bourlemont est apud eundem Manzium consult. 91.

In istis ergo disputationibus, quamvis per scribentes hinc inde omnes dicti puncti disputati fuissent, Attamen Rota nihil determinavit super administratione, penes quem interim esse deberet, quatenus primogenitura stare deberet in pendulo; Super quo puncto in dicto responso pro veritate, quamvis motivarem ad favorem Eneæ requirentis ac possessoris, quod scilicet ob adhuc non factum casum successiois, neque certificatum primogenituræ successorem, bona deberent esse penes ipsum gravatum jure continuationis prioris juris juxta deducta per Rotam decis. 517. num. 10. par. 4. divers. Peregr. cons. 42. num. 9. & in fine lib. 4. cum aliis infra in Romana primogenitura de Amadoris, & in Romana locorum monium; Sive quod esse deberet penes eundem Eneam a quo sperabatur successor lineæ prædictæ, & sic tanquam penes patrem ejus qui nasci sperabatur juxta decisiones 40. & 42. par. 1. divers. Attamen contrarium pro meo sensu concludebam, administrationem scilicet cum bonorum tenuta esse deberet penes actorem; tan-

B 2

Quam

LUCA
De
tamentis
et
CVI

quam habentem proximam successionis causam seu spem, ita se gerendo administratorio nomine nascitur, quatenus nasceretur, cumulando interim fructum ad ejus favorem, sin minus nomine proprio, ac ad propriam utilitatem, ex deductis per Menoch. *conf.* 105. num. 50. & *conf.* 500. §. num. finali, *Surd.* *conf.* 125. num. finali, *Argel.* de legitimo contradicatore *quest.* 11. articulo 1. num. 15. cum sequen. & de quo cumulo *Gratian.* *discept.* 540. & in Romana *legari de Frangipane disc.* Et de administratione bonorum absentis, cujus incerta sit mors vel vita, esse debente penes legitimum intestatum successorem habetur in Romana *administrationis pro Paulina sub tit. de successione ab intestato.*

Atque hinc non levem concipiebam administrationem de inadvertentia defensorum actoris, tam in partibus, quam in Curia quod non afluere hunc punctum magis planum ac facilem pro obtinenda possessione bonorum, istisque avocandis à manibus rei coventi, ut deinde litigare posset manibus plenis, ita se involvendo in tot difficultibus, ac involutis questionibus.

Prout intactus remanet alter articulus quamvis incidenter disputatus super theoria *Lamperti de Ramponibus*, An scilicet posita remotioris successionis, ista esset revocabilis vel irrevocabilis, itaut postmodum supervenientem te persona linea seu generis prædilecti, ista revocares necne bona à remotiore admisso, de quo puncto habetur actum infra in *Civitate Castellana primogenitura disc.* 10. acetiam in *Bononiensi fideicommissi de Barberis disc.* 29. & in aliis.

Super puncto autem compatibilitatis vel incompatibilitatis duorum fideicommissorum, seu primogenitorum vel majoratum, pariter parum vel nihil disputatum fuit, ob expressam ac literalem legem secundæ primogenituræ Magnanæ adjectam, ut ejus successor & possessor esset omnino incapax dictæ alterius primogenituræ Luparæ, Unde propterea juxta vulgarem regulam *textus in l. ille, aut ille §. cum in verbis ff. de legatis 3.* cessabat omnis questio, dum habebamus testatoris legem claram ac expressam, & de qua incompatibilitate habetur actum infra in *Bononiensi de Blanchetis, & in Astoricensi seu Toletana majoratum disc.* 12. & 13.

Quare principalis imò tota questio fuit super puncto, An conclusio, quam in simplicibus fideicommissis tanquam certam admittunt omnes tres decisiones, ac admittent ibidem scribentes in contrarium, ut donec durat spes vel potentia existentia personarum de linea, seu genere prius vocato, sive durat potentia assequendi qualitatem seu capacitatem, quæ in successione necessaria est, non dicatur evacuata linea, neque factus casus vocationis alterius lineæ, seu generis personarum, sed interim bona stare debeant in suspensio, sive, ut nostri dicunt, in pendulo, & de qua in fideicommissis habetur particulariter actum infra in *Ferrariensi disc.* 9. locum habeat in primogenituris, & majoratibus necne, itaut inter unam & alteram speciem aliqua in proposito detur differentia.

Super hoc autem in prima decisione 25. *Junii 1663. coram Verospio* firmatur simpliciter conclusio desuper deducta per scribentes pro actore, ut scilicet in primogenituris, & majoratibus de sui natura non detur hæc suspensio, quia non possunt neque temporis momento vacare ex firmatis per *Molinam de primog. lib. 3. cap. 10. num. 38. cum sequen. de Christophoro de Paz, de tenuta cap. 34. num. 27. Larrea decis. 51. num. 32. & ex nostris Italis Besaur. jun. lib. 1. quest. 34. num. 24. & 25. præ-*

supponendo, quod ita pluries firmatum fuerit in Rotam, præsertim plene, & ex professo in *Itinaria fideicommissi coram Panzerolo decis. 358. par. 1. rec. in Romana fideicommissi de Americo coram Badoletto decis. 424. num. 37. & 38. par. 9. In Bononiensi fideicommissi de Barberis coram Carrado decis. 95. par. 1. petit. post Censal. ad Peregr. decis. 17. & in Bononiensi fideicommissi de Catanensis 11. Decembris 1662. Bourlemont.*

In secunda verò decisione *coram Priolo 6. Junii 1664.* dicitur contrarium, ut scilicet dicta conclusio procedat in majoratibus Hispaniæ, non autem primogenituris Italiæ, quæ stare possunt ac debent in suspensio juxta *decisionem 169. Francii Surd. 125. n. 40. & sequen. Cephal. conf. 450. num. 21. Menoch conf. 808. num. 31. Calvin. de equitate lib. 1. cap. 101. num. 122. & dixit etiam pluries Rotam, præsertim apud Buratt. decis. 320. num. 13. decis. 321. num. 21. & 394. num. 22. 24. & 25. par. 1. matur autem ista conclusio, seu distinctio, & quodammodo incidenter cum verbo, *per quod!* Principale autem resolutionis fundamentum constituitur in eo, quod non agatur de primogenitura qualificata, & principaliter ordinata pro conservanda agnatione, sed principaliter bona conservarentur unita in uno capite, Et tunc quia in facto observabatur ex aliquibus momenti partibus, testatorem in certis calibus abhorruisse hujusmodi suspensionem,*

In tertia verò decisione 15. *Martii 1664. Bourlemont,* suspensio dicto articulo in genere, scilicet suspensio, quæ datur in fideicommissis, datur etiam in primogenituris Italiæ, dupliciter dicitur opinionem suspensioni favorabilem facti specie non intrare.

Primo scilicet, quod non ageretur de primogenitura simplici principaliter ordinata pro sua seu conservanda bonorum in una persona, seu primogenitura qualificata, utpotè principaliter ordinata pro conservanda agnatione, ac mentis testatoris, ejus domum habitando, quodque propterea dicta opinio suspensioni assilens, & constituens differentiam inter simplicia fideicommissa & primogenituras, procedat in primogenituris simplicibus non autem in alterius primogenituræ qualificatæ ex *Molina de primog. lib. 3. cap. 10. num. 38. & 39. ponderando in idem etiam habentur apud Mantice. de conject. lib. 8. cap. 20. num. 49. Rota apud Merlin. decis. 12. num. 1. & decis. 13. num. 6. par. 3. rec.*

Et secundò, ut eadem opinio procederet de primogenituræ vacatio sequeretur sine culpa delicto, præta per mortem naturalem, vel civilem, proposito etiam sequatur per assequutionem secundæ primogenituræ incompatibilis, juxta terminos textus in *cap. de multa de præbendis.* cum quibus proceditur in prima decisione *coram Verospio Bourlemont* ex sola dispositione juris, quamvis testatorem adjecta non esset ex *Molina lib. 2. cap. 14. num. 26. Thef. jun. lib. 1. dicta quest. 34. num. 27. & sequen. Castill. lib. 3. controv. cap. 15. num. 4. sine cum duobus sequen. Rota decis. 494. par. 2. cum aliis in utraque decisione,*

Tam in actu disputandi, quam etiam post positam causam, reflectendo ad veritatem, istud ultimum motuum vacationis primogenituræ per quandam speciem caducitatis, quæ licet verè & propriè culposa dici non possit, utpotè facta ex iusta causa, non autem animo spernendi testatorem, juxta distinctionem, de qua infra in *Astoricensi. seu Toler. disc. 13.* ubi de hac materia incompatibilitatis, videbatur considerabile in ordine ad facilius decernendam actori tenentam, ac administrationem, quodque ista prætendi non posset ab ipso possessore contraveniente, & cum quo motivo absque tot ambagibus, ac disputationibus causâ poterat ab initio, & de facili terminari ut supra; Sed circumscripto isto effectu, dictæ resolutiones non placuerunt; Quatenus enim pertinet ad punctum in genere, omnino verius est, ut id quod ut supra habetur in simplicibus fideicommissis, spectatis solis terminis juris communis, locum etiam habeat in primogenituris ac majoratibus, sive Italiæ sive extra, cum nullibi in jure hæc differentia reperitur, dum primogenitura in effectu aliud non est nisi fideicommissum cum sola qualitate individuitatis, ac restrictione successionalis ad unam personam, sed non inde definit esse fideicommissum, ut de simili habemus in feudis, quæ juxta pluries deducta in sua materia *sub tit. de feudis*, præsertim *disc. 8.* & *13.* inspecta eorum antiqua & regulari natura, admittit simplicium fideicommissorum, sunt dividua cum plurium capacitate in eis succedendi; Moderniori verò tempore, vel ex legibus municipalibus, vel ex particulari lege investitura, aut ob adjunctam dignitatem, effecta sunt individua; Et deferenda cum ordine primogenituræ, quod non tollit qualitatem feudalem in genere, neque in reliquis alterat feudi naturam, nisi in parte alterata circa restrictionem successionalis; Ideoque merito, tam apud *Franch. dicta dec. 169.* quam apud alios supra allegatos, etiam in primogenituris idem quod in fideicommissis statuitur absque aliqua differentia, quæ solum habetur apud Hispanos in illis majoratibus, ob leges & consuetudines particulares, præsertim ob legem *45. Thauri*, ut patet ex eisdem *Molina*, & *Christophoro de Paz.* supra allegatis, ac aliis plene acieboratè, quamvis cum consueto prolixo parumque felici & ordinato stylo, collectis per *Cassill. lib. 5. controver. cap. 91.* ubi etiam in Hispania contrarium quoque affirmat, vel ex diversa testatoris voluntate, vel ex natura & qualitate majoratus, dum non in omnibus & indistinctè intrat eadem ratio impeditiva suspensionis.

Neque Rota, ut in prima decisione *coram Verospio* supponitur, unquam hoc assumptum firmavit utpotè controversum, neque formiter ac mature prius firmavit contrarium; Siquidem in *decisione 424. par. 9. rec. & decis. 95. par. 11.* aliàs *17. post Censal. ad Peregr. & in Bonon. fideicommissi de Catanis 11. Decembris 1662. coram Bourlemont.* id obiter dicitur, hujusmodi articulo formiter non disputato, cum in hoc non consisteret casus quæstionis; Atque in *Tyburina coram Panziolo* proceditur cum *decisione 169. Franchi*, quæ supponitur vera, sed facti species in eo casu id suadebat, dum ille ex quo sperabatur futura procreatio filiorum, tanquam octuagenarius erat de hoc desperatus; Et ulterius id ab aliis objiciebatur ipsimet, cujus proles sperabatur, & sic facti qualitas ita exigebat; Prout e converso, quamvis apud *Buratt. decis. 322.* & in aliis supra allegatis, ac etiam in *Civitate Castellana primogeniturae 27. Maji 1661. coram Cerro* ageretur de primogeni-

Card. de Luca de Fideicommissis.

tura atque firmetur dicta regula pro suspensione; Adhuc tamen id provenit à casu, sed proceditur cum conclusione generali, non reflectendo ad hanc distinctionem, neque formiter examinando hunc articulum; Et sic verè, neque pro una, neque pro altera parte dici poterat, quod adessent decisiones, quales dicuntur solum super iis, quæ formiter, ac principaliter disputata & decisa sunt, non in iis, quæ incidenter in decisionibus dicuntur, ut sapientissimè eadem Rota, antiqua, media & moderna protestata est.

Quovèro ad modificationem seu declarationem, cum qua processum fuit in ultima decisione inter primogenituram simplicem, principaliter ordinatam pro unione & conservatione bonorum in una persona, & primogenituram qualificatam principaliter ordinatam pro unione & conservatione agnationis; Dicebam, etiam cum sensu veritatis, istud etiam videri æquivocum manifestum, quoniam uterque finis per hujusmodi fideicommissorum, ac primogenitorum erectores æque principaliter habetur, tanquam duo tendentes in idem, seu tanquam duo effectus unius voluntatis, ideoque dicta distinctio continere videtur quandam idealem metaphysicam, Ac etiam quia, si pragmatico more cum auctoritatibus procedere volumus, apud *Franch. dicta decis. 169.* quæ merito, tam ratione Tribunalis, quam ratione doctissimi extensoris reputatur in materia magistralis, ut præsertim agnoscit *Cassill. dicto cap. 91.* agebatur de primogenitura nimium qualificata, tam ratione personarum, inter quas ordinata erat ordinis Magnatitii primæ classis, quam ratione bonorum, cum ageretur de quadam Insula.

Ad convincendum verò clarius dictum æquivocum, ac ostendendum, ut ea quæ habentur de majoratibus Hispania non contineant exorbitantiam, sed etiam in suis casibus, ex dispositione, vel intentione juris communis procedant; Observabam in Hispania duplicem esse primogenitorum seu majoratum species, Unam Majorum & primi ordinis, qui magis publici quam privati juris esse dicuntur, quia nempe sint Majoratus cum Regia auctoritate erecti, sub se continentes Civitates, Oppida & Castra cum vasallis, & administratione jurisdictionis, ac etiam cum dignitate Ducum, Marchionum, & Comitum, itaut in ea regione hujusmodi majoratus faciant eam figuram, quam in Italia, & Germania, aliisque partibus faciant feuda dignitatis; Et tunc non semper, sed quando sunt majoratus conspicui, certum redditum excedentes, eorum pluralitas est incompatibilis; ut infra in *dicta Astoricensi. disc. 13.* Ideoque ratione jurisdictionis ac administrationis, quam annexam habent, dicuntur primogenia qualificata, atque ob dictam qualitatem stare non possunt in suspensio, neque momento vacare possunt, ob præjudicium, quod aliàs justitiæ administrationi, ac subditorum gubernio resuleret, Adinstar feudorum, ac beneficiorum ecclesiasticorum, unde per leges municipales introducuntur quoque est summarissimum & executivum remedium tenentæ, de quo in eadem *Astoricensi. disc. 13.* Et ex qua ratione ibi receptum est, quod Regulares, quamvis non refragante testatoris voluntate sint capaces fideicommissorum ac primogenitorum, attamen non sunt capaces hujusmodi primogenitorum, ut per *Molinam lib. 1. cap. 13. num. 96. cum similibus.*

Altera verò species est illorum majoratum, vel primogenitorum, quæ à privato absque Regia auctoritate in bonis privatis indifferentibus dictam

de LUCA
de
tanentis
et cat
CVI
9

administrationem annexam non habentibus ordinetur, Et tunc dicendum est idem, quod de jure, cum impedimentum suspensionis proveniat à dicta ratione publicæ administrationis, quodque agatur de quodam jure personali adinstar beneficiorum, juxta ea, quæ habentur in *Romana Commendæ disc. sequen.* Et sic dicebam veram esse dictam differentiam inter primogenituras simplices, ac primogenituras qualificatas, sed fallacia manifesta erat in applicatione super circumstantia qualificata, quæ dicitur illa, cui conveniat dicta ratio celeritatis, & quod ratione subjectæ materiæ non patiat dilatationem.

Observabam quoque *Molinam* dictæ traditionis auctorem, nimium se fundare in auctoritate *Castrensis consil. 16. lib. 2.* qui loquitur de casu, quo aperta successione primogenituræ, vel fideicommissi ob unam lineam defectam, plures lineæ concurrant, quarum una habeat personas capaces de præsentibus, aliæ verò illas non habeant, sed sperent, cum tunc attendendum videatur tempus successio- nis, atque persona capax actu existens admittatur, quamvis de linea remotiori, seu minus dilecta, quasi quod tunc agatur solum de jure quærendo, ideoque non resultet præjudicium vel injuria positiva, qualis est propriè casus, de quo in dicta *Bononiensis Barveris coram Corrado decis. 95. par. 11. rec.* alias *decis. 17. post Consil. ad Peregr. & de qua causa habetur infra disc. 26.* secus autem, ut in præsentibus bona jam ingressa sunt in unam lineam, ita ut dandus veniat transitus illorum de una lineæ ad alteram cum formali privatione lineæ admittæ juris jam quæsitæ; Tunc enim necessaria est omnimoda evacuatio, quæ nunquam sequi dicitur, donec durat spes vel potentia, ut ita distinguendo advertitur etiam infra in dicta *Ferrariensis disc. 9.* Et ulterius dicta auctoritas *Castren.* neque est omnino tutadum in eodem casu contrarium consiluit *Romanus consil. 134.* quod videtur magis receptum, ut in dicta *Ferrariensis disc. 9.*

Demum altera modificatio, seu declaratio contenta in tertia decisione coram *Bourlemont*, ut scilicet suspensio ob spem vel potentiam existentiam personarum de linea prædilecta, procedat ubi vacatio contingeret per mortem naturalem, sive civilem non culpofam ratione incompatibilitatis, secus autem ubi ratione penalis caducitatis ob contraventionem, nullam pro meo judicio habere videtur probabile fundamentum, tam generaliter, & in abstracto, quam specialiter, & in concreto. Generaliter siquidem, quoniam ubi fideicommissum vel primogenitura jam in aliquam lineam ingressa est, unde quæsitum est jus omnibus sub ea lineæ cadentibus, quemadmodum fideicommissi, vel primogenituræ possessor pro tempore non potest alienare bona, aliosque actus præjudiciales facere in præjudicium successorum independentem, & ex propria persona venientium, ita id facere non potest indirectè contraveniendo alicui præcepto, cum solum opinio, de qua apud *Paris. consil. 19. lib. 1. Peregr. art. 11. numer. 121. Fusar. quest. 447.* apud quos cæteri, percutiat casum in quo contraventio sapiat speciem peccati Adam primi parentis influentis in omnem posteritatem, quia scilicet primus vocatus, qui futuram lineam constituturus est, negligat adimplere condiciones à testatore præscriptas, atque ita se inhabilitet ad acquisitionem, quæ alteri lineæ aperiatur, præjudicando nedum sibi, sed ejus posteritati, ab ipso successivè venienti, quod neque est extra controversiam ex

deductis per *Molin. de primogen. lib. 2. cap. 14. num. 25. cum sequent. Thesaur. decis. 270. num. 19.*

Et sic extra nostrum casum, in quo contrator non erat primus successor, Ac ulterius etiam opinione *Parisi & sequacium*, illa proventio ubi contraventio est culpofa sapiens delictum sitivum, & continens speciem ingratitude defunctum benefactorem, illius præceptum tenendo, quod in præsentibus neque dici poterat, ac desertio cognominis Lupari facta non esset tantum, ac injuriam testatoris, neque per se solum voluntariam deditionem alteri familiae ex justo motivo agnoscendi alteram superven- pinguiorem primogenituram, quæ reputatur justa causa licitè contraveniendi, recedat ex prima hereditate seu primogenitura, unde propterea iste actus remanet mere consequentivus, utpote voluntarius aliam penam ad summum ferre non potest nisi illam ipsimet, ne interim administrationem tanquam pater sperati successus ut supra prætereundè posset; Et hæc mihi videtur genuina veritas.

ROMANA.

COMMENDÆ

PRO

ANDREA DE SIXTIS

CVM

ANTONIO PETRO ETIAM
DE SIXTIS.

Casus decisus per Rotam pro
Antonio Petro.

De eadem materia primogenituræ certum qualitatem exigentis, si proximior de linea admittæ, seu prius vocata de tempore facti casus non habeat qualitatem, ac capacitatem necessariam, An ista expectari debeat, ac successio stare in suspensio, vel potius fiat locus successioni ab alio rarius proximè venientis, sive substituta vocati.

SUMMARIVM.

- 1 **Q**uare ista Commendæ cadat sub materia fideicommissaria.
- 2 De capellanis & beneficiis quæ jure fideicommissum sunt regulanda.
- 3 Facti series.
- 4 Decisiones cause.
- 5 In beneficiis & commendis Ecclesiasticis non datur suspensio, sed attenditur tempus vacationis vel presentationis, & num. 15.
- 6 De primogenitura qualificata non admittente suspensionem.
- 7 Idem in sententiis.